

CRISTINA ȘTEFAN

ȘAPTE POVESTIRI RURALE

- proză scurtă -

SEMĂNĂTORUL
Editura online - martie 2010

LA FURAT PATRIMONIU

Drumeagul cotea brusc în pădure. Căruța cu roți de cauciuc intră în noaptea adâncă și caii transpirau cu nările largi deschise a sete.

- Băi, Gheo, jos! Hai încet spre schit. Ține frâiele!

Se auzea doar fâșâitul frunzelor uscate dar zgomotul ăsta era mai sâcâitor fricii cuibărite în stomac.

- Băi Fudulă, mai bine mai stăteam o oră, să nu iese popa la prins potârnicchi, șopti Gheo.

- Taci, bă!

În dreptul gardului la schit, întunericul era stăpân, numai o ferestruică pâlpâia bicisnic în noapte.

- Io-te, vezi? Nu s-o culcat afurisitul!

- N-o mai avea țuică, i-am dat săptămâna trecută doi litri, bețivanu' !

Caii sforăiră de câteva ori. Cu ochii în toate părțile Gheo și Fudulă tresăriră:

- Băi, trebuia să-l luăm pe Baiazid cu noi da' mi-o fo că mă latră din orișice!

- Gheo, n-or fi lupi?

- Haidi, Fudulă. Dă căruțul jos, să intrăm.

Câinii popii stăteau în lanț noaptea. Acum, vara, nu era primejdie mare de lupi. Cușca le era departe de beciul popii. Acolo le era ținta celor doi drumeți prin pădurea schitului.

Țineau căruțul de stinghii ca să nu se audă pe pietrișul din curte. Călcau ușor ca în aer.

Beciul era o gaură în pământ acoperită cu uși metalice grele și încuiate cu lanțuri și lacăte mari.

- Ia dă flama, băi!

În câteva secunde, lanțurile se topiră și Fudulă le trase din cârlige ușor, fără zgomot.

- Nu trânti ușile, Gheo, încet!

Coborârea vreo șase trepte în adâncime. Lanterna lumina slab.

- Gheo, vezi lada acolo-n colț, măă, un' te uiți în sus?

Lui Fudulă i se păru un zgomot afară, lângă ușă.

- Ai auzit și tu, băi?

- Da, parcă plângea un copchil...

- Hai ia-o mai repede și la cai!

Luaseră lada cu odoare și afară respirară ușurați!

- Băi, hai s-o deschidem! Dacă o schimbat popa locul?

- Nu l-o schimbat, Gheo, că aici nu-i vinea la nimeni în cap că pune averi.

Puseră lada în căruț și se apropiară de gard, pe partea cealaltă a schitului, unde două scânduri fuseseră desprinse cu altă ocazie, să le fie poartă spre pădure.

Leșiră și se afundară printre copaci cu gând să se întoarcă la căruță pe altă parte mai mocirloasă, să nu lase urme de roți.

- Băi Fudulă, hai s-o deschidem, bre!

- Bine, nătăraule, hai, că nu taci!

Forțară încuietoearea cu o lamă și capacul greu trosni. Icoane vechi, în argint, sfeșnice și pocale erau împachetate în hârtie de ziar și puse în rumeguș.

- Astea-s, Gheo!

- Bun, hai la căruță!

Merseră prin hățiș și mocirlă și când crezură că terminaseră ocolul, cotiră brusc la dreapta să ajungă la poarta de unde plecaseră.

- Aprinde, bă, la faza mai mare!

- Nu văd căruța, Gheo!

- Da' legasem caii.

- Bă, ne-o furat căruța!

Pe drumul spre țigănia Mocirloșilor, un popă surghiunit, întindea mâna țiganilor apucând 30 de milioane de lei ca arginții.

CULEGERI DE FOLCLOR

- Tanti Kateaa!

Poc-boc în ușa de la verandă.

- Tanti Katea, dă drumu, bre!

Katea, femeie bătrână dar zvârlugă la cei 75 de ani, se poartă modern și pe sub capotul de mătasă, se îmbracă cu pantaloni și bluză de oraș trimise de fie-sa din Italia, de la second-hand.

Descuie grabnic ușa și cu o mină mirată îl luă la rost pe Morcoveață

- Ce-i dragă? Ce vii la ora asta de după prânz? N-am dreptul la siestă, ai?

- Ba da, tanti Katea, dar m-or trimis de la Primărie, că vine televiziunea la mata.

- Iar vor culegeri? Cine m-o fi pus, mamă, să cânt? Că ăștia se trezesc la 48 să strigăm la horă!?

- Tanti să fii machiată, bre, în juma de oră!

În satul de munte, casele erau răsfirate pe coline. Drumul stâncos aducea rar mașini, dar acum nu era problemă de aprovizionare, intraseră în turismul rural și aproape toți aveau butic la poartă, chit că biscuiții și Cola erau expirate de mult timp. Băuturile însă erau în termen și tanti Katea era aprovizionată din belșug.

Duba TV cu aparatura și Carul5 se propti într-un morman de pietriș la vecinul Katiei.

- Oo, săru mâna , tanti Katea! Ce bine arătați! Pregătită de interviu?

- Bună ziua Teleshopping, glumi erudit tanti Katea.

Hai să beți o pălincuță și să mâncați niște slană cu ceapă, o măslină, un cașcaval...

- Nu rezistăm la așa ofertă , tanti, cât mâncăm poate ne descânti de deochi ceva sau ne cânti ca nainte de războiul mare.

Se așezară la masă pofticioși cu ochii sticlind către sticla burduhănoasă cu palincă.

- Ptiu să nu vă deochi, stupi Katea peste masă .

Și-atunci sticla fu smulsă de pe masă și făcu înconjorul paharelor; se goleau, se umpleau la loc, roată roată pân' se gată!

Și Katea cântă o doină tristă peste măsură dar nimeni n-o mai ascultă. Băieții dăduseră drumul la MTV și dansau pe masa din bucătăria spațioasă în care acum mirosea a cârnați prăjiți și-a afumătură.

- Mm mai tanti, ne-ai deocheat de-o facem pe călușarii pe masă! zise specialistul carului 5.

Dimineață încă dormeau care pe unde apucaseră.

- Vai, tanti n-am cules nici bob de folclor! Da l-am făcut live!

- Lăsați tinereților, găsiți voi pe net ceva să dați șefului praf în ochi! Un descântec, un bocet, intrați și voi pe veveve vrăjitoare punct ro.

AZILUL

N-avea chef să ajungă la Cămin la ora mesei. Se săturase de reguli, de țipete, de controale și ore fixe pentru toate ale lui.

Acum stătea sub umbrarul chioșcului din parc și vorbea cu statuia:

- Tu câți ani ai fi avut, măi nene, dacă ai fi trăit? 180? Ești ca mine, amărățute! Singur ca piatra. Mai mult umbră decât om.

- La ce-oi fi muncit ca boul o viață?

Venea primăvara ca acuma și frământam pământul ca nebunul. Când dădea leguma era ca un copchil, așa o păzeam. Tu, oare, ai fi simțit mirosul frunzelor de porumb când prășeai?

- Ei, și-apoi Joianele și Dumanele, hrănește-le, du-te cu ele pe zoană, trebuiau mulse și îngrijite, venea veterinarul...

- Ce bărbat am fost eu, băi, urâtule fix!

Femeia ca femeia, mai cu găina, mai cu cusătura...Da' aveam cea mai faină gospodărie din partea gării la noi în sat!

M-or adus copchii la Căminul lui pește! Ce adunătură de oameni. Fiecare-n treaba lui.

- Las', tată, că te simți bine aici. Faci cunoștință cu alți oameni ca tine, nu mai muncești...Și și-or luat banii pe casa făcută de mine cu Maria, fie-i țărâna ușoară!

Mi-or luat mobil da cine mă sună pe mine pe mobil? Scaraoțchi, poate!

Tace, în amiaza călduță de martie prin care nu trecea nimeni. Pământul mustea un abur sclipitor în lumină...

Se uită la copaci, la iarba mijită, proaspătă și iar la copaci. Cu mâinile îngroșate de muncă se apucă de treabă.

Peste o săptămână...
La Căminul azil de bătrâni, directoarea făcea o criză de nervi:
- Ei, fir-ar dracului de demenți și senili! În grădina Căminului
refuză să muncească! Poftim ce amenzi trebuie să plătesc eu!

Pe hârtia mototolită scria:
„Proces-verbal de contravenție
Numitul Prăvale Dumitru, a fost găsit în data de 16 martie
2010, la ora 13.30 în parcul orașenesc tăind crengi din copaci cu o
foarfecă. Din declarația infractorului a reieșit că îi curăța. Se
amendeaza cu suma....”

POVESTE VECHĂ

Raluca își iubește meleagul natal. Vine acasă la fiecare sfârșit de săptămână doar o despart de satul său 15 kilometri amărâți. Sat de luncă moldoveană care mai aromește a pădurile copilăriei. Până au venit cu gaterile după revoluție și au omorât biosfera.

Vine să-și întâlnească prietenii și stau la taifas, bârfesc întâmplările și oamenii satului și merg sâmbăta seara la discotecă.

Tanti Maranda și-a făcut restaurant modern cu granituri în plăci și termopane maronii de lux. Are lumini chinezești orbitoare și disk jokey la pupitru.

Decât cluburile cu fițe din oraș, Raluca preferă atmosfera asta de acasă, cunoscută și apropiată. Aici n-o pândește vreun pericol, îi cunoaște pe toți, au fost colegi de școală, chiar rude prin nășiri și botezuri între părinții lor.

Și adevărul este că numai sat nu se pot numi cele 300 de căsoaie, vile refăcute toate la standard urban, cu băi în casă, scări interioare, și curți pavate. Casele vechi din paianță erau și ele etajate, aveau mansarde din lemn și, placate cu piatră la parter, arătau ca niște case din povești, gardurile toate din fier forjat și cărămidă zidită cât mai fistichiu dădeau un aspect de cetate.

Nu mai creștea nimeni vaci, porci, ici și colo mai cânta în ogradă vreun cocoș. Nimic nu rămăsese din imaginile copilăriei Ralucăi.

Tinerii erau mutați la oraș iar cei căsătoriți rămași aici, trăiau la standarde europene.

Ce mai rezista din vechime, de acum 20 de ani, era crângul de la malul Siretului. La distanță de 3 kilometri de sat, în fiecare an, primăvara, Siretul își transformă matca și cum crângul îi urmează albia își schimbă și el mereu înfățișarea.

- Hai să vedem Siretul înghețat! îi strigă din poartă Emil.

Se îmbracă iute cu cojocelul de culoarea castanei coapte și se îngrămădi în sania trasă de doi cai micuți, vânjoși, cu picioare scurte și groase.

La intrarea în pădure peisajul își schimbă brusc înfățișarea. Copacii bătrâni cu trunchiurile negre și pustiite înghețau vederea. Un frig pătrundea până în oase și liniștea era apăsătoare. Nu o liniște firească de iarnă ci una contrafăcută, în așteptare. Ralucăi îi trecu un gând, dar nu prin minte, ci prin pașii conduși parcă de vedenii.

Coborî din sanie și își spuse:

- Aici e casa mea adevărată. Satul a fost furat de termopane și garduri scumpe. Aici e casa mea veche și curată!

Porni cu pași rari spre albia Siretului, copacii negri foșneau a chemare. Din jur dispăruseră toți, prieteni, cai, sanie, timp.

Hotărâtă păși pe gheață, ca într-un ritual de botez, după câțiva pași se afundă în apă.

PUIERNIȚA

Era o casă ruinită, îi rămăseseră câțiva pereți albaștri, dați cu rolul

în model de floare. Casă mare boierească, se mai vedea după ferestrele înalte și arcuite în care zăceau îndoite gratii de fier.

Unde-or fi plecat boierii și ce mai povesteau pereții ondulați din cărămidă arsă, groasă, de culoarea roșie deschisă ca sigiliile voievodale...

- Hei, Crino, iar te duci la Cinculești?

Așa se chema familia alungată de sistemul epocal strălucit. Nu mai știa nimeni de ei...erau venetici pe undeva prin București, poate muriseră.

Îmi plăcea să trec dintr-o cameră în alta, pardoselile spălate de ploaie străluceau, mozaicurile turnate în modele florale erau sparte dar găseam porțiuni intacte pe care alunecam ca pe gheață. Aici a fost camera, dincoace sufrageria mare și luminoasă.

Știrița și torțelul galben, în fire încâlcite, creșteau în voie prin spărturile fostelor dușumele. O iederă sălbatică, maronie, se întindea de la un perete la altul formând un acoperiș viu.

Dar grădina! Peri bătrâni și răsuciți spre pământ, își aplecau crengile scortoase, cele mai multe uscate. Prunii încă vii necurățați deveniseră stufoși și de aceea aveau roadele mici și amăruie. Un măr imens mai lângă fântână, făcea fructe cât cireșele și acre de strepezeau gura. Tufe de multe soiuri podideau alandala dar se mai zăreau urmele aleilor cimentuite sau pavate cu piatră de granit, acum zdrobite și împrăștiate printre liliicii albi și rozi rămași pitici. Acolo era banca din fier forjat cu noduri de frunze pe spătar. Găsisem niște scânduri și improvisasem reparația ei.

- Crino, o să dai de șerpi dacă te mai joci pe-acolo prin bălării.

Alături la câțiva zeci de metri distanță de mărul sălbătic, era Puiernița. Un grajd lung cu geamuri mici lângă acoperiș în care epoca își creștea vietățile pentru hrană. Găinile stăteau acolo înghesuite și numărate seară de seară, hrănite forțat și adăpate la oră fixă. Căldura de august împrăștia mirosul greu de pene bolnave și găinaț.

Fugeam iar între zidurile ruinate, miroseau atât de frumos. Și scoarța perilor...

În dimineața aceea când am ieșit la soare, un miros și mai greu venea dinspre ruine. Am fugit într-acolo și lângă fântână mi-am acoperit nasul și gura...Era plină ochi cu găinile Puierniței. Un morman de trupuri și pene albe fusese aruncat în fântâna părăsită.

- Ce s-a făcut aici? Am întrebat fără să aștept vreun răspuns.

MASTERATUL

- Băi, Ionuț, tu nu te lua după pehlivanii care bagă comunismul la pușcărie, băi! Că noi am dus-o bine și atunci și acum.

- Lasă-mă, tată că am de învățat! Vorbești de unul singur.

- Băi! Dacă i-aș fi zis eu lui tata așa vorbe, chisăliță mă facea! Sunteți toți niște ratați drogați, asta v-o făcut pe voi revoluția!

- Tată, am examen pentru masterat mâine, mă lași?

- Băi băiete, te țin pe banii mei cu masteratele tale scumpe și tot nimica nu faci cu ele. Să treci la muncă!

- Tată, îmi dau după ele doctoratul!

- Hă, hă, hăă, băi, tu cu doctoratul mănânci? Ha? Mănânci de la mine și la 25 de ani, de la mine că m-am descurcat și înainte și acuma. Țapinar cum mă vezi!

- Tată vrei să mă vezi la țăpină? Și eu oricum eu nu mă descurc cu furatul din pădure!

- Bă! Nu-ți permit! Pricepi? Nu-ți permit să mă jignești că eu muncesc și-mi risc libertatea pentru tine ca să înveți. Să devii domn, bă! Uite ce palat ți-am făcut! Stai în baie cu geacuzi, ai? Ai biroul cât era magazinul sătesc înainte, te dai cu bicicleta prin sufragerie...Și mă faci pe mine hoț??

- Nu , tată, vreau numai să învăț liniștit. Și tot pădurea de brazi este tema...suntem în familie doar.

Îți pocnesc acuma masteratul de nu te vezi, băi băiete!

În vila de la poalele muntelui, cândva cu păduri seculare de brazi, se făcu liniște. Era o duminică la amiază și de la fereastră se vedea trista goliciune a peisajului. Cioatele, ici și colo, printre

stânci golașe și ierburi uscate de soare, erau tabla fachirului așteptând talpa divină să le acopere ascuțișurile.

La poarta înaltă și îngustă se auzi soneria. Mașini multe pe ulița pietruită forfoteau motoarele. Glasuri agitate...

- Cine face atâta panaramă? întrebă tatăl.

- Păi, i-am chemat eu tată! Fac masteratul în ecologie, practic dacă mă înțelegi.

- Ce spui, băi Academie?

Pe poartă intră însuși Tatul Mihăici, onemanshowul român, secondat de carul 5 al TVR și o suită considerabilă de specialiști.

Tatăl dădu în confuzie mintală și blocaj verbal.

- Uite, tată, azi e un masterat la noi, colo sus, pe coastă, se vor planta un milion de brazi. Ce zici? E tanda pe manda?

DISPENSARUL

Satul de munte de pe drumul european, numit de curând Ex, devenise, ca autostradă făcută cu 2 milioane de euro kilometrul, zonă agroturistică.

Casele, de unde până mai ieri erau răzlețite pe coasta muntelui prin văioage ascunse, se transbordaseră la șosea. Nu era vreun monument sau vreo mânăstire care să atragă turiștii, altceva făcea ratingul localității: crucile.

Din miezul muntelui se extrăgea marmura, piatră sacră, nobilă și cariera părea să nu sece în mileniul prezent.

Așa că, de la intrarea anunțată pe o placă imensă de marmură albă,

„Bine ați venit în satul Crucea înfrățit cu 15 localități europene”,

pășeai în lumea în care piatra era duhul locului.

La toate porțile erau prezentate produsele, într-un mod cât mai atractiv comercial. Cruci imense, rotunjite, cruci medii ascuțite, cruci mici sculptate, borduri, cavouri, statui, zăceau rezemate de garduri, tot din marmură albă sau neagră, mărginind curți pavate cu marmură ale caselor placate cu marmură.

Pe segmentul de șosea cât ținea satul Crucea, traficul rutier impunea semaforizare, într-atât de mare era aglomerația la cumpărat cruci.

Mașini din cea mai diversă gamă, de la trabant la TIR-uri, încărcau crucile cu zel și altele le luau locul rapid.

Oamenii lucrau robotizați, ridicau, încărcau, calculau, luau banii și altă mașină la rand!

Ca un ritual al tăcerii vinovate, oamenii trădau piatra, o vindeau, golind muntele.

Un singur om, ciudatul satului, bătrânul doctor de la fostul dispensar, făcea o figură aparte în acest spațiu straniu. Îi luaseră dispensarul și-l transformaseră în showroom și prezentau produsele, cruci de toate modelele și dimensiunile atât de numeroase că ar fi acoperit cererea unui genocid.

El se mutase în cabina de la poarta fostei Fabrici de prelucrare a marmurei, acum ruinată, după revoluție, doar fusese privatizată și apoi vândută pe nimic unuia, oarecare.

Doctorul, senil acum, se îndeletnicea cu o evidență statistică aparte, ținută pe un registru cu foi dictando.

Când în localitate se aglomera la cumpărături peste măsură, bătrânul pornea din casă în casă și bătea la garduri:

- Cine a decedat? Vârsta, sexul, CNP-ul, cauza decesului...

La ultima rubrică , întâi măsura crucea încărcată, apoi completa în funcție de dimensiune, diagnosticul letal.

CUPRINS

LA FURAT PATRIMONIU	2
CULEGERI DE FOLCLOR.....	4
AZILUL	6
POVESTE VECE.....	8
PUIERNIȚA.....	10
MASTERATUL.....	12
DISPENSARUL.....	14